

بوم‌سازگان و تغییر سبک زندگی: رودخانه‌ای به نام تیتاش نوشته آدویت مالابارمن، بلم‌رانان رود پادما نوشته مانیک بندیوپادهیای و گریه کن رودخانه! گریه کن! نوشته سید ولی‌الله

راما اسلام^۱

چکیده

رمان‌های *Naam Nadir Ekti Titash* (1956) نوشته آدویت مالابارمن (۱۹۵۱-۱۹۱۴) که توسط کالپانا باردان با عنوان *رودخانه‌ای به نام تیتاش* (۱۹۹۳) ترجمه شده، *Majhi Nadir Padma* (1936) نوشته مانیک بندیوپادهیای (۱۹۰۸-۱۹۵۶) که توسط راتان ک. چاتوپادهیای با عنوان *بلم‌رانان رود پادما* (۲۰۱۲) ترجمه شده و *Kando Nadi Kando* (1968) نوشته سید ولی‌الله (۱۹۲۲-۱۹۷۱) که توسط عثمان جمال با عنوان *گریه کن رودخانه! گریه کن!* (۲۰۱۵) ترجمه شده است، هویت مردم بنگلادش را که در کنار رودخانه‌های تیتاش، پادما و باکال زندگی می‌کنند، به تصویر می‌کشند. تنوع زیستی در این رودخانه‌ها روزگاری غنی بود؛ اما برهم‌خوردن تعادل اکوسیستم آبی به‌خاطر لای‌گرفتگی، خشک‌سالی و جنگل‌زدایی، سبب تضعیف جریان رودخانه‌ها شده است. تغییر بوم‌سازگان رودخانه‌ها عمیقاً بر سبک زندگی و هویت ماهیگیران و مردمان تأثیر گذاشته است. در ادبیات بنگلادشی نویسندگان مختلف درباره تغییر زندگی مردم بر اثر تغییر جریان آب رودهای کوچک و بزرگ بنگلادش نوشته‌اند. مالابارمن راجع به جامعه‌مالو می‌نویسد که مردمانش ماهیگیرند و در رودخانه تیتاش ماهی صید می‌کنند. بندیوپادهیای زندگی ماهیگیران رود پادما را به تصویر می‌کشد و ولی‌الله داستان کشاورزان و مردمانی را روایت می‌کند که معاششان به کشتی‌های بخار وابسته است و در کنار شاخه‌ای از رودخانه به نام باکال روزگار می‌گذرانند. این سه رمان‌نویس، مناظر زیبایی از چهارفصل بنگال را توصیف می‌کنند و نشان می‌دهند که تغییر در بوم‌سازگان و تنوع زیستی، چگونه مردمان را قربانی می‌کند. این مقاله به بررسی تغییرات بوم‌سازگان در رودخانه‌های تیتاش، پادما و باکال و تأثیرشان بر زیست مردم وابسته به رودخانه‌ها می‌پردازد.

واژه‌های کلیدی: رودخانه، زمین، بوم‌سازگان، انسان‌ها، سبک زندگی، تغییر

۱. دانشیار زبان و ادبیات انگلیسی و ادبیات تطبیقی، گروه زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه متروپولیتن، سلتهت، بنگلادش
rislam@metrouni.edu.bd